

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

Codi	36164
Nom	Història econòmica II
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1316 - Grau en Economia	Facultat d'Economia	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1316 - Grau en Economia	23 - Historia Económica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CALATAYUD GINER, SALVADOR	10 - Anàlisi Econòmica

RESUM

L'assignatura d'Història Econòmica d'Espanya permet una comprensió del procés de configuració de l'economia espanyola contemporània, valent-se de la perspectiva temporal de llarg termini pròpia de l'anàlisi històrica així com de l'instrumental conceptual procedent de la Teoria econòmica i dels mètodes quantitius.

L'assignatura també permet comprovar la utilitat de la història com a marc analític en la formació dels futurs economistes. D'altra banda, els temes permeten identificar els efectes de les variables institucionals i socials sobre els fenòmens econòmics, concretament els referents a l'economia espanyola dels dos últims segles.

Tot açò s'aconseguirà amb una metodologia que combina les classes magistrals amb el treball pràctic i que buscarà fomentar l'anàlisi, la reflexió i l'esperit crític. Per a aconseguir-ho el programa de l'assignatura s'estructura al voltant dels continguts següents:



- L'evolució de l'economia espanyola en perspectiva històrica.
- Convergència i divergència respecte al patró europeu
- Els canvis institucionals de la Revolució liberal
- La difícil industrialització de l'economia espanyola durant el segle XIX
- La consolidació d'una base industrial entre 1874 i 1936
- La convergència i divergència de l'economia espanyola durant el Franquisme
- La adaptació de la economía española a los cambios democráticos: reformas institucionales e integración económica

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1316 - Grau en Economia

- Capacitat de pensament crític.
- Capacitat per a la cerca i l'anàlisi d'informació.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en llengua nativa.
- Capacitat de treball en equip (incloent treball interdisciplinari).
- Capacitat d'aprenentatge autònom.
- Capacitat per manejar les tecnologies de la informació.
- Comprendre i aplicar el mètode científic, consistent a formular hipòtesis, deduir resultats comprovables i confrontar-los amb l'evidència empírica i experimental.
- Comprendre el funcionament de l'economia a nivell agregat i l'efecte que hi tenen les distintes polítiques econòmiques.
- Conèixer i comprendre els determinants del creixement sostenible a llarg termini d'una economia.
- Comprendre les possibles causes dels cicles econòmics i els efectes de les polítiques d'estabilització.
- Coneixement dels entorns econòmics espanyol, europeu i internacional, els sectors productius i el funcionament de les institucions.



- Conèixer quin ha estat l'origen dels grans problemes econòmics, quins han estat els mecanismes de creixement a llarg termini, com han interaccionat els factors econòmics i no econòmics al llarg de la història i quin ha estat l'evolució dels diferents enfocaments del pensament econòmic modern.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els resultats esperats de l'aprenentatge de l'assignatura Història Econòmica II són els següents:

- Capacitat crítica per a entendre el funcionament econòmic en el passat: factors que han afavorit i limitat el creixement econòmic en el llarg termini (paper de les institucions, canvi tecnològic, variables demogràfiques, etc)
- Capacitat crítica per a analitzar quin ha sigut l'origen dels principals problemes econòmics actuals: identificar els problemes i les seues causes
- Capacitat crítica per a posicionar-se en els principals debats sobre l'origen dels principals problemes econòmics nacionals i internacionals
- Capacitat per a entendre els factors que afavorixen els processos de convergència i els determinants del desenvolupament/ subdesenrotllament, així com de l'evolució de la desigualtat i la pobresa
- Utilització i comprensió dels conceptes econòmics a través de la seua aplicació a la realitat històrica
- Coneixement del paper de la internacionalització de l'economia en el creixement econòmic: relació entre el procés de globalització i les millores del benestar a llarg termini. Causes de l'acceleració/desacceleració en la integració de mercats i conseqüències de tal procés. Sorgiment de les principals institucions econòmiques internacionals (FMI, UE, etc.)
- Comprendre com han interaccionat els factors econòmics i no econòmics al llarg de la història
- Analitzar i interpretar la informació estadística històrica

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Evolució de l'economia espanyola en el llarg termini

- 1.1.- Indicadors de desenvolupament econòmic d'Espanya, 1820-2000
- 1.2.- Convergència i divergència respecte a Europa
- 1.3.- Causes de l'absència de convergència: el debat sobre l'endarreriment econòmic espanyol.

2. L'economia espanyola durant el liberalisme, 1808-1874

- 2.1. La transformació institucional. El nou dret de propietat i la integració del mercat interior.
- 2.2. Els límits de l'hisenda pública i de la reforma fiscal
- 2.3. El difícil inici de la indústria: causes i conseqüències

**3. La consolidació duna base industrial, 1874-1936**

- 3.1. La crisi agrària de final de segle i els seus efectes
- 3.2. La recepció de la 2a revolució industrial
- 3.3 El període d'entreguerres, l'impacte de la Gran Depressió i la II República

4. Leconomia espanyola durant el franquisme. Divergència i convergència durant la edat daurada, 1936-1974

- 4.1. Polítiques econòmiques i estrangulaments productius durant els anys 1940s: l'Autarquia
- 4.2. Obertura i canvi institucional entre els 1950s i els 1960s
- 4.3 El desenvolupament: Canvi estructural, modernització agrària i creixement industrial

5. Leconomia espanyola de la democràcia: reforma i integració, 1974-2000

- 5.1. Crisi econòmica i canvi institucional
- 5.2. L'economia espanyola en la unió econòmica i monetària.
- 5.3. Les transformacions de la societat i l'economia espanyoles en perspectiva regional

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	60,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'aprenentatge combina les classes magistrals amb la participació activa de l'estudiant amb la realització d'exercicis, la presentació de treballs i la intervenció durant les classes.

Per a cobrir els objectius plantejats en les classes teòriques, és necessari que l'estudiant haja preparat el tema utilitzant la bibliografia bàsica. L'explicació del professor en l'aula es dirigirà als punts concrets de major dificultat i no a la repetició de la informació que es troba en els textos de base. En les classes teòriques es realitzarà un seguiment del procés d'aprenentatge a través de tècniques que motiven la participació activa de l'estudiant en classe. Per això



s'empraran tècniques de “grups informals d'aprenentatge cooperatiu” amb l'ànim d'evitar que decaiga l'atenció dels estudiants. Així, per exemple, s'incentivarà la formulació de preguntes per part dels estudiants, el desenvolupament de col·loquis breus a partir d'alguna qüestió llançada pel professor (relació entre el tema històric abordat en classe i un tema d'actualitat sobre l'economia espanyola) o una breu síntesi escrita de la lliçó desenvolupada al final de la classe. Aquest tipus d'activitats permetrà desenvolupar una part de l'avaluació a través de la valoració per part del professor de la participació i implicació de l'estudiant en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Per al seguiment del procés d'aprenentatge dels continguts desenvolupats en la classe magistral participativa, els estudiants podrien arribar a realitzar una activitat dirigida no presencial que consistiria en l'entrega, a través de l'aula virtual, d'un o diversos qüestionaris.

En la part pràctica es treballaran els materials que prèviament el professor anirà ubicant en l'Aula Virtual. Els materials consistiran en lectures, estadístiques, presentació i discussió de vídeos, i interpretació de dades i fets històrics a llum de la teoria econòmica apresada. En el disseny dels materials a utilitzar en les classes pràctiques es fomentarà tant el treball individual com el treball en equip utilitzant tècniques d'aprenentatge cooperatiu (com la tècnica del puzzle). Els objectius perseguits a l'utilitzar estes tècniques en el desenvolupament de les classes pràctiques són promoure la implicació activa de l'estudiant en el procés d'aprenentatge, capitalitzar la capacitat que tenen els grups per a incrementar el nivell d'aprenentatge per mitjà de la interacció entre els companys, promoure l'aprenentatge independent i autodirigit, promoure el desenvolupament de la capacitat de raonar de forma crítica, facilitar la capacitat de comunicació oral i la capacitat de síntesi, promoure actituds més positives per part dels estudiants cap al material d'estudi i preparar-los com a ciutadans i com a futurs professionals tenint en compte les competències que es demanden en el mercat laboral (fidelitat, responsabilitat, iniciativa, treball en equip, dinamisme, honestedat).

La puntualitat és important en esta assignatura i és una mostra de respecte a la resta dels estudiants i al professor. Durant la permanència en l'aula els telèfons mòbils han de romandre apagats. Està prohibit qualsevol tipus d'ús dels mateixos inclòs l'enviament de missatges de text, que impedeixen la concentració de la resta dels presents. Es prega igualment l'evitar les conversacions amb els altres estudiants que provoquen el mateix efecte.

AVALUACIÓ

La matèria s'avaluarà tant a través de proves (d'assaig, objectives i orals) com a través de tècniques d'observació:

- Examen escrit realitzat al final del curs que constarà de preguntes teòriques i pràctiques (60%).



- Avaluació contínua (40%) de les activitats pràctiques desenvolupades pel/l'alumne/a durant el curs, a partir de l'elaboració de treballs, exposicions orals i resolució de problemes. En esta avaluació es pot incloure la contestació de qüestionaris de preguntes tipus test per a cada un dels tems dels que consta el temari.
- Avaluació continua basada en la seua participació i implicació en el procés d'ensenyança-aprenentatge.
- Les tècniques d'observació permetran avaluar la capacitat de l'estudiant per a treballar en equip, argumentar i defensar idees, així com les seues actituds d'acord amb criteris d'equitat, igualtat i respecte dels drets humans.
- Copiar en un examen o plagiar un treball (copiar-ho d'un altre) són conductes greus no acceptables en esta assignatura. Suposen un zero en l'avaluació.
- L'avaluació contínua té com a objectiu observar el procés d'aprenentatge de cada estudiant en la trajectòria de la seua educació, amb la finalitat d'introduir modificacions que possibiliten optimitzar aquell procés. Per raó d'aquesta característica de l'avaluació contínua, totes les seues activitats són no recuperables.

Per a aprovar l'assignatura és necessari haver superat l'examen, com a mínim, amb un 3 sobre 6. L'examen serà únic per a tots els grups.

Per a superar l'assignatura, la qualificació mínima en el compute global ponderat serà de 5 punts.

La data de celebració de l'examen serà determinada per la CAT i aprovada per la Junta de Centre i serà anunciada per la Facultat.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- A. CARRERAS y X. TAFUNELL (2018), Entre el imperio y la globalización. Historia económica de la España contemporánea, Barcelona, Crítica
- F. COMIN, M. HERNÁNDEZ y E. LLOPIS (2002), Historia Económica de España. Siglos X-XX, Barcelona Crítica
- J. MALUQUER de MOTES (2014), La economía española en perspectiva histórica, Barcelona, Pasado & presente.
- F. COLLANTES (2017): La economía española en 3D. Oferta, demanda y largo plazo, Madrid, Ediciones Pirámide.
- A. CARRERAS y X. TAFUNELL (2021), Between Empire and Globalization. An Economic History of Modern Spain, Cham, Springer.



- C. BETRÁN y M^a A. PONS, eds. (2020), Historical Turning Points in Spanish Economic Growth and Development, 1808-2008, Cham, Springer.

Complementàries

- L. GERMAN, E. LLOPIS, J. MALUQUER DE MOTES y S. ZAPATA, S., eds. (2001): Historia económica regional de España siglos XIX y XX, Barcelona, Crítica
- G. TORTELLA, (1994): El desarrollo de la España contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX, Madrid, Alianza
- A.M. BERNAL y A. PAREJO (2001): La España liberal (1868-1913). Economía, Madrid, Síntesis
- C. SAIZ y J. VIDAL (2001): El fin del Antiguo Régimen (1808-1868). Economía, Madrid, Síntesis.
- A. PAREJO y A. SÁNCHEZ PICÓN (2007): La modernización de España (1914-1939). Economía, Madrid, Síntesis
- C. BARCIELA, M^a I. LÓPEZ, J. MELGAREJO y J.A. MIRANDA (2001): La España de Franco (1939-1975). Economía, Madrid, Síntesis
- C. BETRÁN, A. CUBEL, M^a A. PONS y M^a T. SANCHIS (2009): La España democrática (1975-2000). Economía, Madrid, Síntesis
- R. GRAFE (2012): Distant tyranny: markets, power, and backwardness in Spain, 1650-1800, Princeton, P. University Press
- L. PRADOS de la ESCOSURA (2017): Spanish Economic Growth, 1850-2015, Londres, Palgrave-Macmillan
- A. DíEZ-MINGUELA, J. MARTÍNEZ-GALARRAGA y D.A. TIRADO-FABREGAT (2018): Regional inequality in Spain, 1860-2015, Londres, Palgrave-Macmillan.
- L. GARRIDO y M. CASTRO, eds. (2023), España (1923-12023): un siglo de economía, Madrid, Marcial Pons.